

This eChok Volume of
במדבר 2 Numbers

is donated in loving memory of

Emilio Attia Z"L

נלב"ע שביעי של פסח תשנ"ד

April 2, 1994

ת.נ.צ.ב.ה.

collect money to build a house of study or for a synagogue, or to buy a reading table, scarves, a case, or a Torah scroll, and then they change their minds, the money that they collected may not be used for a different purpose except to go from a lesser to a greater degree of sanctity. But if they accomplished what they collected the money to do, and money is left over, the remainder may be used for whatever they want. All vessels of the synagogue have the same status as a synagogue. The curtain in front of the ark in which the Torah scrolls are kept has the same status as the scarves of the scrolls. But, if a condition was made concerning them, their status is as stipulated.

(3) Regarding which case is it referring to

when said that it is permissible to sell a synagogue? Regarding a synagogue of a village which was built with only the villagers in mind, so that they would have a place to pray in. Therefore, if all of them want to sell it, they are permitted to do so. But, a synagogue in a large city since it is built with all the people of the world in mind, so that anyone who comes to that city may come to pray there. Therefore, it becomes the property of all Jewry, and it must never be sold.

בית המדרש או לבית הכנסת לקנות תיבה או מטפחות ותיק או ספר תורה ורצו לשנות כל מה שגבו אין משנין אותן אלא מקדושה קלה לקדושה חמורה ממנה. אבל אם עשו מה שגבו לעשות והותירו משנין המותר לכל מה שירצו. וכל כלי בית הכנסת בבית הכנסת. פרוכת שעל הארון שמניחים בו הספרים, במטפחות הספרים ואם התנו עליהם הרי הן כפי התנאי: ג במה דברים אמורים שמוותר למכור בית הכנסת בבית הכנסת של כפרים שלא עשו אותה אלא על דעת בני הכפר לבדם שתהיה להם להתפלל בה שאם רצו כלם למוכרה מותרין. אבל בית הכנסת של כרבין הואיל ועל דעת כל אנשי העולם נעשה שיבוא ויתפלל בו כל הבא אל המדינה נעשה של כל ישראל ואין מוכרין אותן לעולם:

PINCHAS FOR THURSDAY NIGHT

פינחס ליל ששי

צירוף יהוה

יח אליו זרעית בני גד
למניניהון ארבעין אלפין
וחמש מאה: יט בני יהודה ער
ואונן ומית ער ואונן בארץ
דכנען: כ והו בני יהודה
לזרעיהון לשלה זרעית שלה
לפרץ זרעית פרץ לזרח
זרעית זרח: כא והו בני פרץ

יח אלה משפחת בני גד לפקדיהם
ארבעים אלה וחמש מאות: ס יט בני
יהודה ער ואונן ומית ער ואונן בארץ
כנען: כ ויהיו בני יהודה למשפחתם
לשלה משפחת השלני לפרץ משפחת
הפרצי לזרח משפחת הזרחי: כא ויהיו

(18) These are the families of the sons of Gad according to those that were counted, forty thousand and five hundred. (19) The sons of Yehudah were Eir and Onan, but Eir and Onan died in the land of Canaan. (20) And the sons of Yehudah according to their families: The family of the Sheilani from Sheilah, the family of the Par'tzi from Peretz, the family of the Zarachi from Zerach. (21) And

לְחֶצְרוֹן וְרַעֲיַת חֶצְרוֹן לְחַמוּל
 וְרַעֲיַת חַמוּל: כּב אֵלֶּיךָ וְרַעֲיַת
 יְהוּדָה לְמִנְיַהוֹן שְׁבַעֲיִן
 וּשְׁתַּאֲ אֵלֶּיךָ וְחַמֵּשׁ מֵאָה:
 כּג בְּנֵי יִשָּׁשְׁכָר לְזַרְעֵיהֶן
 תּוֹלַעַ וְרַעֲיַת תּוֹלַעַ לְפֹנֶה
 וְרַעֲיַת פּוּנִי: כּד לְיִשׁוּב וְרַעֲיַת
 יִשׁוּב לְשִׁמְרוֹן וְרַעֲיַת שְׁמֵרוֹן:

בְּנֵי־פֶרֶץ לְחֶצְרוֹן מִשְׁפַּחַת הַחֶצְרוֹנִי לְחַמוּל
 מִשְׁפַּחַת הַחַמוּלִי: כּב אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת יְהוּדָה
 לְפִקְדֵיהֶם שֵׁשָׁה וּשְׁבַעֲיִם אֵלֶּה וְחַמֵּשׁ
 מֵאוֹת: ס כּג בְּנֵי יִשָּׁשְׁכָר לְמִשְׁפַּחַתם תּוֹלַעַ
 מִשְׁפַּחַת הַתּוֹלַעִי לְפֹנֶה מִשְׁפַּחַת הַפּוּנִי:
 כּד לְיִשׁוּב מִשְׁפַּחַת הַיִּשְׁבִּי לְשִׁמְרוֹן מִשְׁפַּחַת

the sons of Peretz were: The family of the Chetzroni from Chetzron, the family of the Chamuli from Chamul. (22) These are the families of Yehudah according to those that were counted, seventy-six thousand and five hundred. (23) The sons of Yissachar according to their families: The family of the Tola'i from Tola, the family of the Puni from Puvah, (24) The family of the Yashuvi from Yashuv, the

RASHI

(24) **From Yashuv** — *This is Yov who is listed among those who went down to Egypt (Genesis 46:13), for all the families were named after those who went down to Egypt, but those who were born from that time on, their families were not called after their own names except for the families of Ephraim and Menasheh who were all born in Egypt — and Ard and Na'aman, the sons of Bela the son of Binyamin. And I found in the works of Rabbi Moshe Hadarshan [the preacher], that their [Ard and Na'aman's] mother went down to Egypt while she was pregnant with them, and that is why they formed separate families as did Chetzron and Chamul — who were Yehudah's grandsons — and Chever and Malkieil, who were grandsons of Asher. If this is an Aggadah, all well and good, [we must accept it,] but if not, I say that Bela had numerous grandsons, and from these two; Ard and Naaman, there emerged two large families, and the descendants of all the other children were called after Bela's name, but the descendants of these two were called after their own name [i.e., Ard and Naaman]. So, too, I say that the sons of Makhir were divided into two families, one was called after his name and one was called after his son, Gilad. Now there are five*

רש"י

(כד) לְיִשׁוּב: הוּא יוֹב הָאָמוֹר בְּיֹרְדֵי מִצְרַיִם, כִּי כָל
 הַמִּשְׁפָּחוֹת נִקְרְאוּ עַל שֵׁם יוֹרְדֵי מִצְרַיִם. וְהַנּוֹלָדִין
 מִשָּׁם וְהַלְּאָה לֹא נִקְרְאוּ הַמִּשְׁפָּחוֹת עַל שְׁמֵם, חוּץ
 מִמִּשְׁפַּחוֹת אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה שְׁנוֹלְדוּ בָלֵם בְּמִצְרַיִם,
 וְאַרְדִּי וְנַעֲמָן בְּנֵי בֶלַע בֶּן בְּנִימִין, וּמִצְאָתִי בִּיסוּדוֹ שֶׁל
 רַבִּי מֹשֶׁה הַדְרָשׁוֹן, שֶׁיָּרְדָה אִמָּן לְמִצְרַיִם בְּשֵׁהֵיטָתָהּ
 מִעֲבַרְת מוֹהֵם, לְכַף נִחְלָקוּ לְמִשְׁפָּחוֹת בְּחֶצְרוֹן
 וְחַמוּל, שֶׁהָיוּ בְנֵי בָנִים לְיְהוּדָה, וְחֶבֶר וּמַלְכֵי־אֵל,
 שֶׁהָיוּ בְנֵי בָנִים שֶׁל אֲשֶׁר. וְאִם אֲגַדָּה הִיא, הֲרֵי טוֹב,
 וְאִם לֹא, אֹמֵר אָנִי, שֶׁהָיוּ לְבָלַע בְּנֵי בָנִים הַרְבֵּה
 וּמִשָּׁנִים הִלְלוּ אֶרְדִּי וְנַעֲמָן יִצְאָה מִכָּל אֶחָד מִשְׁפָּחָה
 רַבָּה וְנִקְרְאוּ תוֹלְדוֹת שְׁאֵר הַבָּנִים עַל שֵׁם בֶּלַע
 וְתוֹלְדוֹת הַשָּׁנִים הִלְלוּ נִקְרְאוּ עַל שְׁמֵם. וְכֵן אָנִי
 אֹמֵר בְּבְנֵי מַכִּיר שֶׁנִּחְלָקוּ לְשְׁנֵי מִשְׁפָּחוֹת: אֶחָת
 נִקְרְאָתָה עַל שְׁמוֹ וְאֶחָת נִקְרְאָתָה עַל שֵׁם גִּלְעָד בְּנוֹ. ה'

כה אלֵּין זרעית יששכר
 למניניהון שתין וארבעא
 אלפין ותלת מאה: כו בני
 זבולן לזרעיתהון לסרד זרעית
 סרד לאלון זרעית אלון
 ליחלאל זרעית יחלאל:
 כז אלֵּין זרעית זבולן
 למניניהון שתין אלפין וחמש
 מאה: כח בני יוסף לזרעיתהון
 מנשה ואפרים: כט בני מנשה
 למכיר זרעית מכיר ומכיר
 אוליד ית גלעד לגלעד זרעית
 גלעד: ל אלֵּין בני גלעד
 איעזר זרעית איעזר לחלק
 זרעית חלק: לא ואשריאל
 זרעית אשריאל ושכם זרעית

השמרני: כה אלה משפחת יששכר
 לפקדיהם ארבעה וששים אלה ושלש
 מאות: ס כו בני זבולן למשפחתם לסרד
 משפחת הסרדי לאלון משפחת האלני
 ליחלאל משפחת היחלאלי: כז אלה
 משפחת הזבולני לפקדיהם ששים אלה
 וחמש מאות: ס כח בני יוסף למשפחתם
 מנשה ואפרים: כט בני מנשה למכיר
 משפחת המכירי ומכיר הוליד את גלעד
 לגלעד משפחת הגלעדי: ל אלה בני
 גלעד איעזר משפחת האיעזרי לחלק
 משפחת החלקי: לא ואשריאל משפחת
 האשריאל ושכם משפחת השכמי:

family of the Shimroni from Shimron. (25) These are the families of Yissachar according to those that were counted: sixty-four thousand and three hundred. (26) The sons of Zevulun according to their families: The family of the Sardi from Sered, the family of the Eiloni from Eilon, the family of the Yachle'eili from Yachle'eil. (27) These were the families of Zevulun according to those that were counted, sixty thousand and five hundred. (28) The sons of Yosef according to their families: Menasheh and Efraim. (29) The sons of Menasheh: the family of the Makhiri from Makhir and Makhir begot Gilad; the family of the Giladi from Gilad. (30) These are the sons of Gilad: The family of the Iezeri from Iezer, the family of the Chelki from Cheilek, (31) The family of the Asrieli from Asriel,

RASHI

רש"י

families that are missing from the sons of Binyamin, and here, part of the prophecy of his mother [Rachel] was fulfilled. She called him Ben Oni, meaning, the son of mourning.

משפחות חסרו מבניו של בנימין. כאן נתקיימה מקצת נבואת אמו, שקראתו "בן אונני" - בן אנינותי ובפילגש בגבעה נתקיימה בלה. זו מצאתי ביסודו

And as a result of the incident of the concubine at Givah (see Judges 20:35), it was completely fulfilled [as nearly the entire tribe was wiped out]. I found this in the writings of Rabbi Moshe

שְׁכֵם: לב ושמִידַע וְרַעִית שְׁמִידַע וְחֶפֶר וְרַעִית חֶפֶר: לג וצֶלְפַחַד בֶּר חֶפֶר לֹא הָיוּ לִיה בָּנִין אֲלֵהֶן בָּנִים וְשֵׁם בָּנוֹת צֶלְפַחַד מַחֲלָה וְנוֹעָה חַגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה: לד אֵלֶּיךָ וְרַעִית מִנְשֵׁה וּמִנְבִיִּהוּן חֲמִשִּׁין וְתַרְיִן אֲלֵפִין וְשִׁבְעַת מֵאָה: לה אֵלֶּיךָ בְּנֵי אֶפְרַיִם לְזִרְעֵי־הוֹן לְשׁוֹתֵלַח וְרַעִית שׁוֹתֵלַח לְבָכֵר וְרַעִית בְּכֹר לְתַחַן וְרַעִית תַּחַן: לו וְאֵלֶּיךָ בְּנֵי שׁוֹתֵלַח לְעֶרְוֹן

לב וְשִׁמְיָדַע מִשְׁפַּחַת הַשְּׁמִידַעִי וְחֶפֶר מִשְׁפַּחַת הַחֶפְרָי: לג וְצֶלְפַחַד בֶּן־חֶפֶר לֹא־הָיוּ לוֹ בָּנִים כִּי אִם־בָּנוֹת וְשֵׁם בָּנוֹת צֶלְפַחַד מַחֲלָה וְנוֹעָה חַגְלָה מִלְכָּה וְתִרְצָה: לד אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת מִנְשֵׁה וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְחֲמִשִּׁים אָלֶּף וְשִׁבְעַת מֵאוֹת: ס לה אֵלֶּה בְּנֵי־אֶפְרַיִם לְמִשְׁפַּחַתָּם לְשׁוֹתֵלַח מִשְׁפַּחַת הַשְּׁתַלְחִי לְבָכֵר מִשְׁפַּחַת הַבְּכָרִי לְתַחַן מִשְׁפַּחַת הַתַּחְנִי: לו וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוֹתֵלַח לְעֶרְוֹן

the family of the Shikhemi from Shekhem, (32) The family of the Sh'midai from Sh'mida, the family of the Chepheri from Chepher. (33) Now Tzelofchad the son of Chepher had no sons, only daughters, and the names of Tzelofchad's daughters were Machlah, Noah, Chaglah, Milkah and Tirtzah. (34) These are the families of Menasheh, and those that were counted were fifty-two thousand and seven hundred. (35) These are the sons of Efraim according to their families: The family of the Shutalchi from Shutelach, the family of the Bakhri from Bekher, the family of the Tachani from Tachan. (36) And these are the sons of Shutelach:

RASHI

רש"י

Hadarshan [the preacher]. (36) And these are the sons of Shutelach ... — Regarding the other sons of Shutelach, their descendants were called after Shutelach. But a large family emerged from Eiran, so they were called after him. Thus, the descendants of Shutelach were considered as two families. Go and count and you will find that fifty-seven families [are listed] in this chapter, and together with eight [families]

from the sons of Levi, the total is sixty-five. This is the meaning of that which is said: "For you are the least (הַמְעַט) [of all the peoples]" (Deuteronomy 7:7). [The word הַמְעַט denotes 'five' 'less'.] You are five families less than the families of all the nations, since they are seventy [and you are sixty-five]. This, too, I expounded from the writings of Rabbi Moshe Hadarshan

שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה הַדְרָשָׁן: (לו) וְאֵלֶּה בְּנֵי שׁוֹתֵלַח וְגו': שָׂאֵר בְּנֵי שׁוֹתֵלַח נִקְרְאוּ תוֹלְדוֹתֵיהֶם עַל שֵׁם שׁוֹתֵלַח וּמִעֶרְוֹן יֵצְאָה מִשְׁפַּחַת רַבָּה וְנִקְרְאָתָה עַל שְׁמוֹ וְנִחְשְׁבוּ בְּנֵי שׁוֹתֵלַח לְשֵׁמִי מִשְׁפָּחוֹת. צֵא וְחִשְׁב, וְתִמְצָא בְּפָרֶשֶׁה זוֹ חֲמִשִּׁים וְשִׁבְעַת מִשְׁפָּחוֹת וּמִבְּנֵי לֵוִי שְׁמוֹנֶה עָרִי שָׁשִׁים וְחֲמִשָּׁה, וְזוֹהוּ שְׁנָאֵמַר (דְּבָרִים ז): "כִּי אַתֶּם הַמְעַט וְגו'" ה"א מֵעַט חֲמִשָּׁה אַתֶּם חֲסָרִים מִמִּשְׁפָּחוֹת כָּל הָעַמִּים שֶׁהֵן שִׁבְעִים, אִף זֶה הַבְּנִי מִיִּסּוּדוֹ שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה הַדְרָשָׁן, אִךְ הִצְרַכְתִּי לְפָחוֹת

זרעית ערן: לו אליו זרעית
בני אפרים למניניהון תלתין
ותרין אלפין וחמש מאה אליו
בני יוסף לזרעיתהון: לח בני
בנימן לזרעיתהון לבלע
זרעית בלע לאשבל זרעית
אשבל לאחירם זרעית
אחירם: לט לשפופם זרעית
שפופם לחופם זרעית חופם:
מ והו בני בלע ארד ונעמן
זרעית הארדי לנעמן זרעית
נעמי: מא אליו בני בנימן
לזרעיתהון ומניניהון ארבעין
וחמשה אלפין ושית מאה:
מב אליו בני דן לזרעיתהון

מִשְׁפַּחַת הָעֲרָנִי: לו אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־
אֲפֵרַיִם לְפִקְדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלֶף
וּחֲמֵשׁ מֵאוֹת אֵלֶּה בְנֵי־יוֹסֵף
לְמִשְׁפַּחְתָּם: ס לח בְּנֵי בְנִימֹן לְמִשְׁפַּחְתָּם
לְבִלְע מִשְׁפַּחַת הַבְּלָעִי לְאֲשָׁבֵל מִשְׁפַּחַת
הָאֲשָׁבֵלִי לְאֲחִירָם מִשְׁפַּחַת הָאֲחִירָמִי:
לט לְשֹׁפֹפִים מִשְׁפַּחַת הַשׁוֹפָמִי לְחֹפִים
מִשְׁפַּחַת הַחֹפָמִי: מ וַיְהִיו בְּנֵי־בִלְע אֲרָד
וְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת הָאֲרָדִי לְנַעֲמָן מִשְׁפַּחַת
הַנַּעֲמִי: מא אֵלֶּה בְנֵי־בְנִימֹן לְמִשְׁפַּחְתָּם
וּפְקֻדֵיהֶם חֲמֵשָׁה וָאַרְבָּעִים אֶלֶף וּשְׁשֵׁ
מֵאוֹת: ס מב אֵלֶּה בְנֵי־דָן לְמִשְׁפַּחְתָּם
לְשׁוּחֵם מִשְׁפַּחַת הַשׁוּחָמִי אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת דָּן

The family of the Eirani from Eiran. (37) These are the families of the sons of Efraim according to those that were counted, thirty-two thousand and five hundred; these are the sons of Yosef according to their families. (38) The sons of Binyamin according to their families: the family of the Baleai from Bela, the family of the Ashbeili from Ashbeil, the family of the Achirami from Achiram, (39) The family of the Shufami from Shufam, the family of the Chufami from Chufam. (40) And the sons of Bela were Ard and Na'aman; the family of the Ardi, the family of the Na'ami from Na'aman. (41) These are the sons of Binyamin according to their families, and those that were counted were forty-five thousand and six hundred. (42) These are the sons of Dan according

RASHI

[the preacher], but I had to explain some of his words and add to them (Midrash Aggadah).

(38) **From Achiram** — This is Echi, who migrated to Egypt. Since he was named after Yosef, who was his [Binyamin's] brother

(אחי), and greater (רם) than he, he was called Achiram (Midrash Aggadah). (39) **From Shufam** — This is Muppim, so named because Yosef was humbled (שפוף) among the nations.

רש"י

להוסיף בדבריו: (לח) לאחירם, הוא אחי שירד
למצרים, ולפי שנקרא על שם יוסף שהיה אחיו ורם
ממנו נקרא אחירם: (לט) לשפופם, הוא מפים על
שם שהיה יוסף שפוף בין האמות:

לְשׁוּחָם וְרַעֲיַת שׁוּחָם אֵלָיו
 וְרַעֲיַת דָּן לְזֹרְעֵיהוֹן: מִגַּ כָּל
 וְרַעֲיַת שׁוּחָם לְמִנְיַהוֹן שְׁתַּיִן
 וְאַרְבַּע אֲלָפִין וְאַרְבַּע מֵאוֹת:

לְמִשְׁפַּחְתָּם: מִגַּ כָּל־מִשְׁפַּחַת הַשְּׁוּחָמִי
 לְפַקְדֵיהֶם אַרְבַּעַה וְשָׁשִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע
 מֵאוֹת: ס

to their families: The family of the Shuchami from Shucham. These are the families of Dan. (43) All the families of the Shuchami according to those that were counted, were sixty-four thousand and four hundred.

RASHI

רש"י

(42) **From Shucham** — *This is Chushim*
 (see Genesis 46:23).

(מב) לְשׁוּחָם: הוּא חֻשִׁים:

PINCHAS FOR FRIDAY

פינחס ליום ששי

מִדַּ בְּנֵי אֲשֵׁר לְזֹרְעֵיהוֹן
 לְיִמְנָה וְרַעֲיַת יִמְנָה לְיִשׁוּי
 וְרַעֲיַת יִשׁוּי לְבְרִיעָה וְרַעֲיַת
 בְּרִיעָה: מִזֶּה לְבְנֵי בְרִיעָה
 לְחֶבֶר וְרַעֲיַת חֶבֶר לְמַלְכֵי־אֵל
 וְרַעֲיַת מַלְכֵי־אֵל: מִזֶּה וְשׁוּם בֵּת
 אֲשֵׁר סְרַח: טו אֵלָיו וְרַעֲיַת בְּנֵי
 אֲשֵׁר לְמִנְיַהוֹן חֲמִשִּׁין
 וּתְלָאָה אֲלָפִין וְאַרְבַּע מֵאוֹת:
 מִזֶּה בְּנֵי נַפְתָּלִי לְזֹרְעֵיהוֹן
 לְיַחְצֵאל וְרַעֲיַת יַחְצֵאל לְגֹנִי

מִדַּ בְּנֵי אֲשֵׁר לְמִשְׁפַּחְתָּם לְיִמְנָה מִשְׁפַּחַת
 הַיִּמְנָה לְיִשׁוּי מִשְׁפַּחַת הַיִּשׁוּי לְבְרִיעָה
 מִשְׁפַּחַת הַבְּרִיעִי: מִזֶּה לְבְנֵי בְרִיעָה לְחֶבֶר
 מִשְׁפַּחַת הַחֶבְרִי לְמַלְכֵי־אֵל מִשְׁפַּחַת
 הַמַּלְכֵי־אֵלִי: מִזֶּה וְשׁוּם בֵּת־אֲשֵׁר שְׂרַח:
 מִזֶּה אֵלֶּה מִשְׁפַּחַת בְּנֵי־אֲשֵׁר לְפַקְדֵיהֶם
 שְׁלֹשָׁה וַחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת: ס
 מִזֶּה בְּנֵי נַפְתָּלִי לְמִשְׁפַּחְתָּם לְיַחְצֵאל
 מִשְׁפַּחַת הַיַּחְצֵאֵלִי לְגֹנִי מִשְׁפַּחַת הַגֹּנִי:

(44) The sons of Asher according to their families: The family of Yimnah from Yimnah, the family of the Yishvi from Yishvi, the family of the Beri'i from Beriah. (45) The sons of Beriah: The family of the Cheveri from Chever, the family of the Malkhieili from Malkhieil. (46) And the name of Asher's daughter was Serach. (47) These are the families of the sons of Asher according to those that were counted, fifty-three thousand and four hundred. (48) The sons of Naftali according to their families: The family of the Yachtze'eili from Yachtze'eil,

RASHI

רש"י

(46) **And the name of Asher's daughter was Serach** — *Because she was still alive,*

(מז) וְשׁוּם בֵּת־אֲשֵׁר שְׂרַח: לְפִי שְׁהִיְתָה קַיִמַת בְּחַיִּים